

คู่มือประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.

เพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำในสังกัดสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ได้รับทราบและมีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร จึงได้จัดทำหนังสือคู่มือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ขึ้น เพื่อให้ทุกคนยึดถือปฏิบัติ ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ทรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรี เสียสละ อุทิศตน ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

คณะผู้จัดทำ
กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร
พฤษภาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน.....๑
- อำนาจหน้าที่กลุ่มงานจริยธรรม.....๒
- วิธีการร้องเรียนและการพิจารณาข้อร้องเรียน.....๓

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ได้กำหนดแนวทางให้ข้าราชการพึงปฏิบัติตนเพื่อรักษาจริยธรรม พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และผู้ปฏิบัติงานอื่น ให้ยึดถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยการแสดงออกถึงความภูมิใจในชาติและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความพร้อมรับการตรวจสอบและรับผิด มีจิตสำนึกที่ดี โดยคำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๓. กล้าตัดสินใจและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม กล้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้าเปิดเผยหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมกระทำให้ในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพียงเพื่อรักษาประโยชน์หรือสถานภาพของตนเอง

๔. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เสียสละ มีจิตสาธารณะ สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และไม่ประกอบกิจการหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเวลาและสถานการณ์ คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของรัฐ รักษามาตรฐานการทำงานที่ดีพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เชื่อมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเต็มใจ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

๖. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติโดยใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมืองโดยไม่ต้องอาศัยตำแหน่งหน้าที่ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการให้คุณให้โทษแก่นักการเมืองและพรรคการเมือง

๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างด้วยการเป็นข้าราชการที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ พึงปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่อ้างหรือใช้อำนาจโดยปราศจากเหตุผล ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนามาใช้ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วย การเคารพกฎหมายและมีวินัย

อำนาจหน้าที่ของกลุ่มงานจริยธรรม

ระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม และกระบวนการรักษาจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๘ กำหนดให้กลุ่มงานจริยธรรมหรือส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล หรือที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า จึงได้มีคำสั่ง ที่ ๑๔๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ เรื่อง จัดตั้งกลุ่มงานจริยธรรม โดยให้กลุ่มงานจริยธรรม มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พัฒนาระบบ เครื่องมือและกลไกที่จะสนับสนุนการส่งเสริมจริยธรรมในส่วนราชการ
๒. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาข้าราชการในส่วนราชการ ให้ความรู้ความเข้าใจ และมีความตระหนักในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม
๓. ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอแนะนโยบายและมาตรการด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการยกระดับธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตของส่วนราชการ รวมถึงแนวทางการนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลของส่วนราชการ
๔. วิเคราะห์ข้อมูลด้านจริยธรรมเพื่อจัดการความเสี่ยงในเรื่องจริยธรรม การทุจริต และประพฤติมิชอบ
๕. จัดทำข้อกำหนดจริยธรรม หรือพฤติกรรมที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำของข้าราชการในส่วนราชการที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของส่วนราชการ เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคล
๖. ดำเนินการตามมาตรการหรือแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และต่อต้านการทุจริต เช่น การพัฒนาองค์กรคุณธรรม การส่งเสริมจริยธรรมและการเสริมสร้างวินัย การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
๗. รณรงค์ ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน
๘. รับและดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรม การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ และกำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงาน
๙. ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมเสนอต่อ ก.พ.
๑๐. เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรม และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีการร้องเรียนและการพิจารณาข้อร้องเรียน

๑. ช่องทางการยื่นเรื่องร้องเรียน

ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรือบุคคลใดพบเห็นข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้ากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สามารถยื่นข้อร้องเรียนผ่านช่องทางที่กำหนด ดังนี้

(๑) แจ้งที่หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกร้องเรียนโดยตรง

(๒) จดหมายหรือเอกสารร้องเรียนถึงกลุ่มงานจริยธรรม สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ เลขที่ ๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกะสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๐๑๐๐

(๓) ติดต่อด้วยตนเองที่กลุ่มงานจริยธรรม สำนักงานเลขานุการกรม สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ถนนนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

(๔) หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๕๐๗๗๘๘๑, ๐๒-๕๐๗๗๘๘๓ และโทรสาร ๐๒-๕๔๗๕๖๘๗

(๕) ผู้รับเรื่องร้องเรียนกลุ่มงานจริยธรรม

(๖) เว็บไซต์ : www.tpsoc.moc.go.th หรือ e-mail : tpsoc_webmaster.moc.go.th หรือ

Facebook : Tpsoc moc

๒. การรับข้อร้องเรียน

๒.๑ การรวบรวมข้อเท็จจริง

(๑) กรณีร้องเรียนผ่านช่องทางหน่วยงานต้นสังกัดผู้ถูกร้องเรียนให้ดำเนินการลงทะเบียนรับเรื่องร้องเรียน (๑ วัน/๑ ครั้ง) และดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงในเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ภายใน ๑๕ วัน ก่อนเสนอเรื่องต่อกลุ่มงานจริยธรรม สล. (พบ.)

(๒) กรณีร้องเรียนที่กลุ่มงานจริยธรรม สล. (พบ.) ให้ดำเนินการลงทะเบียนรับเรื่องร้องเรียน (๑ วัน/ครั้ง) และดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงในเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการ ภายใน ๑๕ วัน

(๓) ให้รับเรื่องดำเนินการออกหนังสือตอบแจ้งการรับเรื่องแก่ผู้ร้องเรียน ภายใน ๑-๓ วัน นับจากวันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน

๒.๒ การประมวลผลข้อมูล

กลุ่มงานจริยธรรม สล. (พบ.) เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนแล้วดำเนินการประมวลผลตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ภายใน ๑๕ วัน เพื่อพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้ข้อร้องเรียนต้องทำเป็นหนังสือหรือหลักฐานที่ใช้ถ้อยคำสุภาพ และต้องมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องเรียน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้

(๒) ข้อกล่าวหาที่เข้าลักษณะฝ่าฝืนจริยธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

๓. การสืบสวนข้อเท็จจริง

เมื่อกลุ่มงานจริยธรรม สล. (พบ.) ได้ประมวลผลและตรวจสอบข้อมูลเรื่องร้องเรียนแล้ว หากมีกรณีฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ให้ดำเนินการเสนอผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมต่อไป

๔. การสรุปข้อเท็จจริงและรายงานผล

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมที่ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าแต่งตั้งสรุปผลการสืบสวนข้อเท็จจริงและรายงานผลต่อคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าพิจารณาเสนอความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ ให้กลุ่มงานจริยธรรม สล. (พบ.) จัดทำรายงานสรุปเรื่องร้องเรียนเป็นรายปีงบประมาณเพื่อรายงานผลการดำเนินงานหรือความคืบหน้าเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

๕. การให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเรื่องร้องเรียน ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางการ

(๑) ผู้แจ้งเรื่องร้องเรียน แจ้งเบาะแส ให้ถ้อยคำหรือให้ข้อมูลใด ๆ ด้วยความสุจริต ไม่ได้มีเจตนาในการให้ร้ายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดหรือต่อสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า จะได้รับการคุ้มครองที่เหมาะสมจากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

(๒) ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหายจากการแจ้งเรื่องร้องเรียน แจ้งเบาะแส หรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้วยความสุจริตใจ ไม่ได้มีเจตนาในการให้ร้ายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดหรือต่อสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า จะได้รับการบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายด้วยกระบวนการที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม

(๓) กลุ่มงานจริยธรรม สล. (พบ.) จะเก็บข้อมูลเป็นความลับและจะเปิดเผยเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และความเสียหายของผู้แจ้ง หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการฝ่าฝืน
ประมวลจริยธรรมข้าราชการ (Flow chart)

